

51. tömb

A következő tárgy egy vasbeton darab volt, amit egy teljesen szabályos, zöld színű síklap és öt szabálytalanul kihasított szürkés oldal határolt, kilógó vasrudacsokkal. Ennek a darabnak a története egy olyan helyre és időre nyúlik vissza, amikor nem volt szükség hősökre, sem egyéniségekre. De már az önálló akarattal bíró személyekre is ferde szemmel néztek. Sőt mindenre és mindenkire, aki egy kicsit is eltért az átlagtól. Ez lett végül az 51. tömb veszte.

Pedig mikor megépítették, még semmi nem utalt rá, hogy különleges sors vár rá. Csak egy teljesen átlagos tömbház volt a nagyváradi Karl Marx lakótelepen. Éppen olyan szürke s vörös és éppen olyan rosszul szellőző volt, mint a többi. És az építése utáni első évtizedben valóban nem is történt vele semmi különös. A különös eseményekhez vezető történések 1979-ben, egy kellemes júniusi napon kezdődtek. Új család költözött a házba, egész konkrétan az 5. emelet 45. számú lakásába. Egy kis székely faluból költöztek ide, mert nagyobbik gyereküknek biztosítani szerették volna a tanulást, a környéken viszont már nem volt középiskola. Ráadásul már útban volt egy kistestvér, és őknek szűk lett volna az előző ház.

Nem sok holmijuk volt, az állami szállítótól bérelt kisteherautó alig harmadáig telt meg. A népviseletben járó családanya és az öltönyös férje cifra káromkodások közepette épp az utolsó bútort, egy szépen faragott asztalt cipeltek be, a gyerekek pedig szemmel láthatóan nagy örömmel egy méretes koffert taszigáltak fel a lépcsőn. A lakók gyanúsán méregették az új jövevényeket az ajtók kémlelőnyílásain. 2-2 német illetve magyar család már lakott ugyan a tömbben, de ők a folyosón mindig románra váltottak, még ha egymásnak is szóltak, és a hangos érzelmkinyilvánítás sem volt túl gyakori a lakáson kívül, legalábbis a józan lakók körében.

A család végül minden holmiját bepakolta a lakásba, és a folyosó elcsendesedett... egy darabig. Ám mire a kíváncsi szomszédok már visszavonultak a kémlelőnyílásoktól, váratlanul újból kicsapódott a Kovátsék ajtaja és mind a négyen kitódultak rajta. A családfő házi készítésű pálinkával a kezében, telt asszonya pedig két pohárával, a gyerekek meg színes rajzokkal jöttek. Utuk a szemben lévő szomszéd ajtajához vezetett, ahova rögtön be is kopogott a kisebb gyerek.

A szomszéd, miután megbizonyosodott, hogy nem a Securitate emberei állnak odakinn, amiért az imént a kémlelőnyíláson kukucskált, kinyitotta az ajtót és mogorván az új jövevényekre nézett.

– Mit akarnak? – mordult románul.

– Hát csak jöttünk látogatóba, hogy megismerjük kedves szomszédainkat – válaszolta tört románsággal Kovátsné Erzsébet. – Kér pálinkát?

A szomszéd valamelyest megenyhülve elfogadta az ajánlatot.

– Engem Andrei Oprescunak hívnak – itta ki egy húzásra –, a feleségem pedig Jozefína, jelenleg nincs itthon.

– Én Kováts Áron vagyok – mondta a családfő, és bemutatta a többi családtagot, beleértve a pocaklakót is. – Bemehetünk megnézni a lakását, Andrei?

– Mit akarnak látni rajta? – keményedett meg ismét. – Ugyanolyan, mint a maguké. Itt a városban a románok között, tudja, nincs kivételezés, mint a magyar falvakban. Mindenkinek ugyanakkora jár!

– Ó, nem, mi csak...

– Csak?

– Tudja, csak szomszédolnánk... bemennénk, leülnénk, beszélgetnénk...

– Ide aztán nem juttok be kémkedni, bozgorok, szocializmus előtti elnyomást idéző Csili-vili ruhában meg folyosón kisebbségi nyelven hangoskodva! Szomszédolás meg beszélgetés, mi? Na persze! – Azzal letette a földre a poharat, és becsapta maga után az ajtót.

– Hát ezt meg mi lelte? – kérdezte halkan Áron a nejét.

– Nem tudom, biztos rossz napja lehet – válaszolta az.

– A bácsi mérges – jegyezte meg a hat éves Ábel.

Ezek után az emeleten a többi szomszédnál is szerencsét is próbáltak, de senki nem nyitott ajtót.

– Biztos mind elmentek otthonról vagy délutánit szundítanak – állapította meg Erzsébet

– Esetleg túl hangosan hallgatnak rádiót – tette hozzá a nagyobbik fiú, Áronka.

– No, majd máskor – így az apja.

Már épp mentek volna vissza a lakásukba mikor oldalt mellettük kinyílt egy ajtó résnyire és valaki halkán, magyarul kiszólt:

– Jöjjenek beljebb!

Nem kellett kétszer mondani, Kovátsék bementek a kinyitott ajtón, amit rögtön be is csukott mögöttük rejtélyes beinvitálójuk. A lakás, amibe érkeztek, valóban teljesen olyan volt, mint az övék, leszámítva néhány egyedi bútort. „Vendéglátójuk” egy nyolcvan körüli hölgy volt, aki beterelte a családot a nappaliba, és anélkül, hogy hellyel kínálta volna őket, belefogott zavaros mondanójába tört magyarsággal, erős román akcentussal:

– Valeria Petriceicu vagyok. Nyolc évet élek itt, ebből ötöt özvegy... mindegy is nem rólam van szó. Tudják, én szeretem magyarokat – vett látszólag éles fordulatot. – A háború előtt egy magyar birtokos földjén nőttem fel, egy Váradhoz közeli faluban, s jól bánt velünk. Voltak magyar pajtásaim. Román államban rosszabb, de ezt ne mondják senkinek! Remélem önök is jó magyarok... – itt szünetet tartott, kifújta magát. Valahonnan a semmiből egy macska bukkant elő és az öregasszony lábához dörgölődött, de az ügyet sem vetett rá. – Hallottam, hogy jártak Andreivel a folyosón. Jó ember ez higgyék el, csak derékbe tört a karrierje, és ezért a kisebbségeket meg az osztályellenségeket okolja – itt hirtelen megtelt indulattal. – De ne próbáljanak szomszédolni! Az emberek ezt nem szeretik. Nem bíznak egymásban, a falnak is füle van. Börtönbe kerülhetnek... álmodtam tegnap este... az maguk lakásából színes füst szivárog... mindenki jól érez, táncolnak... de aztán árnyak jönnek, akik elfojtsák az egész... az egészséget – ekkor kifogyott a lendületből és le kellett ülnie. Üres tekintettel bámult az időközben megdöbbenéstől lemerevedett családra, majd lassan így szólt: – Most kérem, menjenek. Nagyon elfáradtam...

Kovátsék lassan feloldódtak a sokkból, és a családfő vezetésével kimentek a lakásból. Áron még elköszönt az ajtóból, de néni nem válaszolt.

A továbbiakban nem beszéltek egymás között erről a kis látogatásról – az öregasszonyt pár nappal később elvitte a mentő és többet már nem is tért vissza –, a szomszédolással viszont felhagytak. A saját lakásukat azonban szépen berendezték a következő hetekben. Már éppen az ajtó külső részén volt a sor jó egy hónappal a beköltözésük után, mikor ismét érintkezésbe léptek az egyik szomszédjukkal.

Egy robosztus felépítésű férfi épp a lépcsőn jött felfele az Andrei melletti lakást megcélözva, mikor Ábel és az erősen gömbölyödő hasú anyuka megpróbálták feltenni a külön erre a célra készített díszes szövetet az ajtóra.

– Tudna esetleg segíteni, kérem! – kérdezte Erzsébet tőle.

A férfi kénytelen-kelletlen odament segíteni.

– Köszönöm szépen... mondja, hogy hívják?

– Friedrich Johannes vagyok – mondta ő szinte suttogva.

– Nahát, egy szász! De rég találkoztam németekkel...

– Igen, de ne ilyen hangosan, ha kérhetem! Már azzal bajba kerülhetek, hogy segítek magának, nemhogy fennen hangoztatom a származásom.

– Bajba? – halkította le a hangját az asszony. – De mégis miért? Csak mert segített felrakni ezt a szövetet?

– Nem mindenhol nézik ám jó szemmel az efféle egyénieskedést. A lakások pont azért készültek ugyanolyannak, hogy elkerüljék a különbségeket.

– De miért?

– Mert... tudom is én – vont vállat a férfi, és otthagya az asszonyt.

Erzsébet elgondolkodva nézett utána. Az itt tapasztalható légkör tényleg egészen más volt, mint ahonnan jöttek. De vajon ez kőbe van vésve, és már sosem változik? Nem lehetne valamiképp életet lehelni ebbe a szomszédságba? Talán csak egy kis segítség kell nekik...

Másnap reggel tízkor – vasárnap volt – egy púpozott tál süteménnyel jött ki a bejárati ajtón. Egyenesen a postaládák felé vette az irányt és az összes emeletükön lakóéba belehelyezett egy szelet piskótatekerccset, és egy cetlit, amin egy névre szóló üzenet állt egy jövő szombat délután ötre, a tárolóknál tartandó „emeletgyűlésről”.

A lakók nem tudták, hogy ki küldte nekik, de jó néven vették a süteményt és amúgy is hozzászórtak a névtelen utasítások teljesítéséhez. Bizonyára többen közülük sejtették ki is állhat az üzenet mögött, mégis majdnem minden lakás képviselőjére eljött legalább egyvalaki. Szombat délután tehát tizenhét lakásból húsz ember várt türelmetlenül öt óra öt perckor a lépcsőház és a tárolók közötti részen. Végre megérkezett a gyűlés két kezdeményezője: Áron és Erzsébet. Halk moraj futott végig az embereken, és elcsendesedtek.

– Üdvözlök minden megjelentet, nagyon örülök, hogy eljöttek. – kezdte a feleség olyan szép románsággal, ahogy csak tellett tőle. – És elnézést a késésért!

– Térjen a lényegre! – mondta valaki a csoportból. – Hogy miért ne menjek fel a lakásomba most azonnal, így, hogy végre bizonyosan kiderült, ki is áll emögött az „emeletgyűlés” mögött.

– Igaza van, nem húzom az idejüket – válaszolta Erzsébet. – Azért hívtam önöket, mert az a véleményem, hogy az emeletünk elég sivár s leromlott képet nyújt és ráadásul állandóan büdös a folyosó. Arra gondoltam, hogy esetleg közösen kiszellőztethetnénk, illatosíthatnánk, újravakolhatnánk a lépcsőházat. Beszerezhetnénk egy-két szőnyeget a padlóra és pár képet vagy poszttert a falra. Mit szólnak hozzá?

A felszólalást néma csönd követte. Valaki bátortalanul megszólalt:

– Ez tényleg szép ötlet... de legális?

A kérdést általános helyeslés követte, és kérdően néztek az asszonyra.

– Miért ne lenne az? – vette át a szót Áron. – Nem hallottam róla, hogy tiltja a törvény. Ha minket nem büntettek érte meg anno, mikor falun ehhez hasonlót csináltunk, önöket sem fogják. A többi emelet és a többi tömb is épp úgy csinálhatja, ahogy mi, ha esetleg az egyenlőtlenségtől tartanak. Kezeket fel, ki lenne benne a dologban?

Először senki nem merte feltenni a kezét. Majd Johannes bátortalanul felemelte. Őt követte egy fiatal pár, majd szép sorjában szinte mindenki. Egyedül egy középkor és öregség határán mozgó, fejtetőn kopaszodó, átlagnál valamivel alacsonyabb és jobban öltözött férfi – a párt lakótelepi szervezetének másodtitkára – fejtett ki ellenvéleményt azzal, hogy „ez hallatlan”-t kiáltva, gyorsan távozott. A többiek, akik maradtak, megbeszélték a teendőket és kiosztották az anyagbeszerzést.

Másnap már munkába is álltak. A vásárlásért felelős emberek kora reggel összeszedték a pénzt, és elmentek megvenni a szükséges holmikat, míg mások az ismerőseiket látogatták meg munkaeszközök lejmolásának céljából. Akik maradtak, az ajtók és ablakok szélesre tárásával kiszellőztettek, és különféle bolti vagy házi készítésű illatosítókkal minden zugot bepermeteztek.

Ebéd után, mikorra már megérkeztek a reggel eltávozott emberek, nekiláttak a vakolásnak és a képek, poszterek felhelyezésének. A munka kezdetben csendesen folyt, de aztán fokozatosan beszédbe elegyedtek egymással a szomszédok. Valaki kihozta a magnóját és betett zenét, Erzsébet pedig készített limonádét. Áron és a gyerekek is egészen belefeledkeztek a munkába. Nem is látták, hogy egy nem olyan régi ismerősük éppen ott áll, és figyeli őket.

– Khm – köhintett Andrei. – Szeretnék elnézést kérni a múltkori viselkedésemért, úgy látom félreismertem magukat.

– Nocsak, Andrei... szerintünk is félreismert minket. Bár az is igaz, hogy túl hirtelen rontottunk magára, úgy, hogy nem ismertük a helyi szokásokat. Mindenesetre részemről nincs ellenvetése a csatabárd elásásának... apropó, tud festeni?

Így Andrei is csatlakozott a munkálatokhoz. Megtudták tőle, hogy pilóta volt, de valaki – feltehetően egy riválisa, aki szerette volna megkaparintani azt a gépet, amivel Andrei repült – úgy intézte, hogy csempészési gyanúba kerüljön, és elbocsássák, sőt egy rövid időre le is csukják. Azóta eladó egy kisboltban nem messze innen, és mindenkivel szemben bizalmatlan.

Mikor este végeztek, elégedetten csodálták meg az eredményt. A folyosó illatos volt és friss levegővel teli, a padlót szinte végig szőnyegek fedték, a fal pedig frissen meszelve és festve.

– Köszönöm mindannyiuk kitartó munkáját! – szolt Erzsébet, majd egy kis hatásszünet után folytatta. – Mit szólnának, ha jövő héten is összegyülnénk és csinálnánk valamit? Lenne néhány ötletem.

A felvetést zavart csönd követte, majd valaki megkérdezte, hogy konkrétan mire gondol.

– Például sokaknál láttam, hogy elismerően néznek az ajtónkra, esetleg megmutathatnám, hogy kell kidíszíteni.

– Vagy játszhatnánk odakinn labdajátékot! – vetette fel Áron.

– Csinálhatnánk felolvasóeseteket! – tette hozzá Johannes.

– Vigyázhatnánk a másik gyerekeire, amikor szükséges! – mondta valaki hátulról.

És így tovább, záporoztak az ötletek. Végül megszavazták, hogy legközelebb mit fognak csinálni, sőt a következő hétvégét is. Majd meg is valósították...

A többi emelet eleinte idegenkedve nézte az ötödiken lakók új vasárnapi hóbortjait és a folyosón megszorodott őszinte érzelemkinyilvánításokat. Aztán egy vállalkozó szellemű – és ötödik emeleti ismerőssel rendelkező – családapa a másodikon is megvalósította azt, amit Erzsébet három emelettel feljebb. Ezután a hetedik emelet fogott össze, majd szép sorjában az összes többi. Lényegében mindenki részt vett a közös munkában és szórakozásban a nagyon időseket és nagyon vonalásokat leszámítva. A tömbben az egész légből sokkal felszabadultabbá vált. Olyan emberek beszélgettek, akik előtte évekig még csak nem is köszöntek egymásnak. Nem sokkal az emeleten belüli társulások létrejötte után megindult az emeletek közötti közeledés. Végül Július végére megbeszéltek egy tömbgyűlést.

Vasárnap délelőtt tízkor az emberek gyülekezni kezdtek a panelház melletti füves-betonos területen. Kellemes, napos idő volt, de mégsem túl forró. Valaki hozott egy ládát, amire Erzsébet felállt, és elkezdhetette mondókáját.

– Nagyon örülök, hogy ennyien eljöttünk! – itt megállt és körülnézett. Tényleg sokan voltak, kicsit ideges lett, hogy ennyi ember előtt kell megszólalnia. – Amikor két és fél hónapja ide költöztem, még álmodni sem mertem volna róla, hogy a szomszédság aktivizálása ennyire sikeres lesz. Úgy gondolom, az ilyen mértékű együttműködéssel komoly eredményeket érhetünk el, még inkább tudjuk segíteni az életünket!

Többen helyeselték a tömegeből.

– Az a javaslatom, hogy akinek van valami ötlete arra, hogy közösen, tömb szintenjen együttműködve mit tudnánk tenni, kézfeltartással jelezze!

Eleinte nem jelentkezett senki, majd valaki középen feltette a kezét.

– Rendbe hozhatnánk a tárolókat!

Helyeslő morgás hallatszott, de nem voltak túl lelkesek.

– Nem rossz ötlet – mondta Erzsébet. – Más hozzászólás esetleg?

Meglepő módon Andrei kívánt hozzászólni.

– Fessük ki a házat... úgy értem ez így most épp olyan szürkés-vöröses mint a többi ház. Pedig mi már nem vagyunk többet szürkés-vöröses emberek!

Ezt a hozzászólást viharos éljenzés követte, amit még a környező háztömbök lakói is meghallottak. Végül megegyeztek benne, hogy mivel állványt úgysem tudnak keríteni, azért az erkélyekből fognak festeni csillag alakban, hosszú rudak segítségével, különböző színekben.

Nagyjából egy hónap alatt meg is csinálták a munkát, és a tanév kezdetére készen állt a színes csillagokkal díszített háztömb. A munkálatok közben többször rendeztek emeletek közötti barátságos futball, kosár és pingpong meccseket. A végére az egész házban összetartó légkör alakult ki, mindenki ismert mindenkit legalább arcról, és a többséget név szerint is.

Ám ez nem mindenkinek volt ínyére. A kopaszodó lakótelepi másodtitkár rögtön jelentette a dolgot az elsőtárnak már az első emeltgyűlés után. Az kezdetben nem hallgatott rá, mondván, túldimenzionálja a dolgot, de végül is az egész tömb gyűlésének hatására – amit egy másik panelház ablakából figyelt – meggondolta magát, és szólt kollégájának és barátjának, a kerületi rendőr főhadnagynak. A rendőr főhadnagy néhány napig gondolkodott, mit tehet az ügyben, de azt találta, hogy az 51. tömbben semmilyen illegális dolog nem történt. Így ő is továbbpasszolta az ügyet...

A festés befejezése körül, augusztus vége fele négy ember ült a nagyváradi pártszékház menzáján. A rendőrfőnök, az állambiztonsági szolgálat helyi illetékese, meg a lakótelepi első- és másodtitkár. Nem ettek semmit, rég elmúlt már ebédidő, nem is volt ott más rajtuk kívül. A helységben fülledt levegő uralkodott, a falon több helyen is feltűnt Nicolae és Elena Ceaușescu képe. A négy jelenlévő közül három meg sem mert mukkanni, a negyedik pedig a végsőkig akarta fokozni a taktikai hatásszünet előnyeit. Végül csak megszólalt.

– Mégis, hogy a fenébe gondolták ezt el, balfaszok!?! – ordított rájuk a majd két méter magas, bőrkabátot és napszemüveget viselő Securitatés tiszt. – Hm!?

A másik három funkcionárius legszívesebben láthatatlanná vált volna.

– Hogy hagyhatták ideáig süllyedni a dolgot? Az önök dolga épp az lenne, hogy a párt és az állam által elismert szervezeteken kívül semmi másnak ne legyen legitimitása! Az ilyen egy kezdődő rák szocialista társadalmunk testén, amit idejében el kell fojtani. De maguk... maguk csak a belső ellenség hasznos idiotájának szerepét játsszák! Az egyik nem tudja megakadályozni, a másik nem hallgat az egyikre mikor az végre jelzi neki, a harmadik pedig azzal jön hozzám, hogy „de ez legális”. Mégis mit gondolnak, meddig mehet ez? Ma az emelet, holnap a ház, utána meg a lakótelep, végül a város és az ország. El fognak üldözni minket, megdöntik a népköztársaságot!

– Bo-bocsánat, Aanei elvtárs – habogta a telepi pártszervezet elsőtitkára –, de nincsenek hálózati személyek a lakótelepen?

– De vannak! Csak úgy tűnik az 51. tömbben élőket annyira lenyűgözte ez a kis szervezkedés, hogy az ottani informátoraink inkább nem jelentettek róla, azok az ügynökök pedig, akik a többi házban laknak csak az első házgyűlés körül figyeltek fel rá, hogy a szomszédban nincs minden rendben. Szóval most rajtunk a sor, hogy helyrehozzuk. Az a szerencsénk, hogy van már ötletem...

Szeptember 7. estéje épp olyan estének ígérkezett, mint a többi őszeleji napé. Az időjárás enyhe volt, szél alig, látszólag már mindenki hazaért, és a lefekvés előtti rutinját végezte. A színes csillagos ház még így, sötétben is kitűnt a többi panel szürkeségéből. A negyedik emeleten épp befejezték a hittan szakkört, míg az ötödiken végéhez közeledett az Oprescu, a Friedrich és a Kováts család összejövele. Boldogok voltak, nem is sejtették milyen tünékeny állapot lesz ez.

Eközben odakinn emberek gyülekeztek a többi háztömbből. Abban a hiszemben voltak – hála a közelükben élő ügynökök által elhintett pletykáknak –, hogy az 51. tömb lakói illegális szocializmusellenes szervezkedésbe kezdtek, amire fényes bizonyíték a házuk befestése, hiszen ezzel megszegték az egyenlőség elvét. A pletykák szerint az állam megtorló akcióra készül, ami a biztonság kedvéért az egész lakótelepet érinti, és ezt csak úgy lehet elkerülni, ha maguk között lerendezik az ügyet. Aznap délután pedig ennek konkrét helyéről és idejéről jelentek meg falragaszok az épületek lépcsőházaiban.

A nagyjából kétszáz fős tömeg feszülten várakozott az 51. és 52. tömb közötti részen. Még a beszervezett személyek sem tudták egész pontosan, mi fog következni, de azért feladatuknak megfelelően gerjesztették a hangulatot különféle vad elméletek hangoztatásával. Nemsokára megérkezett a másodtitkár az 51. tömbből, azzal a néhány emberrel és cuccaikkal, akiről úgy tudta, hogy nem kompromittálódtak a szerveződésben. Ezután nem sokkal előállt, és szót kért egy két méter magas, bőrkabátos „lakó”, aki még este is napszemüveget hordott, és senki nem látta korábban a telepen, mindenki azt hitte, hogy biztos egy másik tömbben lakik.

– Emberek, figyeljenek! Nagyon egyszerű a helyzet. Ha nem akarjuk, hogy ezek a fasiszta banditák miatt kelljen szenvednünk, ezek miatt kelljen az államnak sokunkat letartóztatnia és a fejlődésünk akadályoztatnia, akkor tennünk kell valamit. Most vagy soha, itt az alkalom! Ha most átadjuk őket a rendőrségnek mind, mondván, hogy megtámadtak bennünket, akkor elkerülhetjük az összes negatív következményt...

Nem kellett kétszer mondani a felizgatott tömegnek. Az emberek néhány közülük vegyült securitatis alkalmazott által vezetve együtt betódultak a tömbbe, bekérdztek vagy betörték az ajtókon, összeverték a benn található embereket és átadták őket az időközben megérkezett rendőrségnek, mondván, hogy azok verekedést kezdeményeztek. Az utolsó emberig mindenkit elszállítottak a házból, senki sem maradt ott. Az elhurcoltakat később kivallatták a rendőrségen, és olyan dolgokat ismertettek el velük, amiket sosem követtek el. Többségük megúsza egy megrovással és egy másik lakótelepre – egymástól lehetőleg jó messzire, az ország különböző pontjaira – történő áttelepítéssel, ám akikről a telepi másodtitkár úgy gondolta, hogy főszervezők voltak, több év fegyházbüntetést kaptak.

Valamivel később előkerült néhány építőmunkás, körbezárták a területet és reggelre telerakták az üres épületet TNT-vel, majd felrobbantották, és a törmelékkel elszállították. A munkálatok eredményét Filip Aanei a Securitate ezredese, ezúttal svájci sapkában és ballonkabáttal elégedetten szemlélte meg másnap délelőtt. Lényegében hült helye maradt csak az 51. tömbnek.

– Mondja – szólította meg külföldi álakcentussal az egyik arra járó –, mi történt azzal a tömbbel, ami itt volt?

– Miféle tömb? – válaszolt az kis habozás után, majd szó nélkül faképnél hagyta.

Az ezredes teljesen elégedett volt az eredménnyel. Az 51. tömb sosem volt, mindig is csak 50. és 52. létezett. A földre nézett, és meglátott maga előtt egy kis zöldes közettörmelékkel, ami a panelházból származott. Felvette, és zsebre vágta, majd füttyörészve megindult a munkahelyére.

Nagyjából tíz évvel később 1989 véres decemberén, Filip Aaneit Bukarest utcáira rendelték a forradalom elfojtására. Ám ezúttal nem volt szerencséje, a felkelők kiszúrták, hogy egy ház tetejéről lövöldözi az embereket, így elfogták, és hamar a népitélet áldozatává vált.

1990 januárjában egy magát meglehetősen jól tartó, hetvenes éveiben járó, külföldinek látszó úr érdeklődött a rendőrségen az ezredes sorsa iránt. Miután közölték vele a hírt, cseppet sem mutatkozott letörtnek, sőt talán egy kicsit fel is dobta... végtére is az az ember rászolgált a büntetésére, és ami fontosabb, így elérhetővé vált az a tárgy, amiről már tíz éve tud, de eleddig elérhetetlen volt számára. Az öreg gyorsan átöltözött, és az új hatalom emberének kiadva magát házkutatást tartott. Hamar meg is találta a hön áhított követ. Amint megfogta, érezte, ahogyan átjárja a közös cél eléréséért befektetett energia, amit a lakók beleöltek a festésbe... és máris kisimult egy ránc a homlokán.

írta: Blabla sah